

Innspill til fellesskoleutvalg

For oss i Norges Handikapforbund er det avgjørende at alle barn har rett til å gå på sin lokale skole, sammen med barna i nærmiljøet sitt, helt uavhengig av sosial bakgrunn eller fysiske forutsetninger. Derfor må nærscoleplass til alle sikres for å være et fullgodt førstevalg for elever og foresatte slik at den enkelte elevs trygghet i et skoleløp som skal bidra til at alle barn får reel frihet til å velge videre utdanningsløp og karrierevei.

Universell utforming i skolen er nødvendig for at alle skal ha lik tilgang til skolens tjenester, full deltakelse i undervisning, i skolegården og i skolebygget. En universelt utformet skole er avgjørende for å muliggjøre likestilt deltakelse for alle elever.

NOU 2023:13 – På høy tid, peker på hvordan mangelfull universell utforming i den norske skolen skaper strukturelt utenforskap for funksjonshindrede elever. Og at «det er behov for en bindende og strukturert plan for å gjennomføre de allmenne kravene til universell utforming.» Vi i Norges handikapforbund vil understreke viktigheten av dette og ser derfor at det settes en tydelig og målbar tidsfrist for når dette skal være fullført.

FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne slår fast at funksjonshemmede barn skal ha tilgang til alle menneskerettigheter og grunnleggende friheter på lik linje med andre barn. Denne retten innebærer tilgang til inkluderende utdanning i barnas nærmiljø. Også opplæringsloven sier at alle barn og unge har rett til å gå på nærskolen sin.

Retten til inkluderende utdanning betyr både individuell tilrettelegging og at skolebyggene og uteområdene er tilgjengelige for alle. En oversikt fra Utdanningsdirektoratet viser at det fortsatt er store variasjoner i hvor godt norske skoler er universelt utformet.

Når nærskolene ikke er tilgjengelige, blir foreldrene ofte presset til å velge skole et annet sted i kommunen, ofte en såkalt forsterket skole. Antallet elever som får undervisning utenfor den ordinære skolen, har økt kraftig de siste årene. Det til tross for at de statlige spesialskolene ble lagt ned tidlig på 90-tallet med en målsetning om en mer inkluderende skole. I et samfunn hvor fellesskolen skal og må ha en sterk posisjon, så må fellesskapet ta på alvor at økningen i antallet som ikke opplever at fellesskolen ikke oppleves som et trygt sted å sende barna våre.

Barn som blir tatt ut av den ordinære skolen mister en verdifull mulighet til å delta i dagliglivet og leken med sine jevnaldrende. Helt fra de er små lærer de at de er annerledes. Denne ekskluderingen får store konsekvenser senere i livet og fører til at mange funksjonshindrede dropper ut av skolen og faller utenfor arbeidslivet. Foreldre med funksjonshindring får heller ikke anledning til å delta i skolens aktiviteter sammen med barna sine. Funksjonshindrede mister dermed muligheten til å delta fullt ut. Norges

Handikapforbund mener at alle norske skoler må inkludere funksjonshindrede og sikre at alle får den samme muligheten til å delta i samfunnslivet.

Med vennlig hilsen

Tove Linnea Brandvik
Forbundsleder, Norges Handikapforbund